

Kijken naar Kuyper

Een portret van dr. Kuyper zoals hij er uit zag, toen hij in 1862 tot doctor in de Theologie promoveerde

Dr. A. Kuyper

Dr. Abram Kuyper

Op een van de vele regenachtige dagen die we achter de rug hebben, zat ik tegen het eind van de middag in een kamer van een herenhuis aan de De Lairesestraat in Amsterdam-Zuid op de grond met een stapel foto's van de stichter der Vrije Universiteit voor me. Het waren er wel vijftig. Ik zag dr. Kuyper „het stembureau verlatende na zijn kiezersplicht vervuld te hebben”, ik zag hem „na den lunch, naar de kamerzitting terugkeerend”, ik zag hem jong, ik zag hem oud, ik zag hem zus, ik zag hem zo... totdat ik bedacht dat ik misschien wel te veel tijd in beslag nam van mejuffrouw dra. J. L. Gils, die me foto's liet bekijken.

Een der grootste

Het wordt hoog tijd dat ik duidelijk maak waar ik zat en waarom ik daar zat en wat mejuffrouw Gils met de beeltenissen van Abraham Kuyper, waarvan u er een paar op deze pagina's ziet, te maken heeft. Om met mejuffrouw Gils te beginnen, zij is wetenschappelijk medewerkster voor de afdeling kunstgeschiedenis van de Vrije Universiteit, speciaal voor de reproductie-afdeling. Ze schreef onlangs een brief naar de redactie van het V.U.-blad en daarin vroeg ze met zoveel woorden: kom eens kijken naar die afdeling.

Nu moet men weten dat bij het vijfenzeventig-jarig bestaan van de V.U. iemand de jubilerende universiteit een collectie platen en reproducties cadeau gaf: misschien had de V.U. er wat aan... Dat had de V.U. wel degelijk en deze „platenkist” (we hebben het er wel eens over gehad in het V.U.-blad) is inmiddels uitgegroeid tot — en nu citeren we de brief van dra. Gils — „een iconografische collectie, die op het ogenblik al als een der grootste op dit gebied in ons land geldt”. Deze verzameling is in de eerste plaats bedoeld als een hulpmiddel voor de studie in de kunstgeschiedenis, die sinds een jaar aan de V.U. gedoceerd wordt door prof. dr. H. R. Rookmaaker.

Zevenhonderd mappen

Zo gebeurde het dat ik op een middag naar het geografisch instituut van de V.U. aan de De Lairesestraat ging, in welk gebouw ook de afdeling kunstgeschiedenis onderdak heeft.

In een ruim vertrek, waarvan de wanden schuil gingen achter lange rijen forse blauwe mappen, trof ik mejuffrouw Gils aan, en een van de eerste dingen die ik haar vroeg was: hoeveel van die mappen zijn er wel? Juffrouw Gils wist het niet precies en toen sloegen we samen aan het tellen en we kwamen in de buurt van zevenhonderd!

Op de rug van de mappen staan aanduidingen als: 4 Maatschappelijk leven/43 C Jacht. Ik deed deze map open vond daarin onder andere een kleine reproductie van een schilderij van Terborch: „Rust na de jacht”. Ik pakte een andere map op: 3. De mens/33 B Vermaak. Daarin trof ik een kalenderblad uit 1962 aan, met een gekleurde foto: volksdans in Ribatejo, Portugal. Zo ziet men, hoe ook een afgedankt kalenderblad promotie kan maken en verzeild kan raken in een iconografisch centrum (want zó heet officieel de afdeling, waarover mejuffrouw Gils de scepter zwaait).

Ik hoorde dat er negen afdelingen zijn: 1. alles wat met de kerk te maken heeft; 2. natuur (landschappen en dieren); 3. de mens; 4. maatschappelijk leven; 5. abstracta (bijvoorbeeld allegorische voorstellingen uit met name de zeventiende eeuw); 6. geschiedenis; 7. bijbelse voorstellingen; 8. niet-klassieke mythologie (hieronder vinden we ook sprookjes) en 9. mythologie.

Het bijzondere

Het bijzondere van deze verzameling is dat de platen naar onderwerp